

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Postán vagy Pécsenél házhoz küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FEL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „ EGYES SZÁM 10 kr. Kérjék minden szombat-on. Egyes számok kaphatók. Widinger Nándor könyvker. (Széchenyi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:

Egy öt hasznos petit oryeg-szeri megjelenés: 6 kr., 3-szorított 5 kr., 10 szerített 4 kr. szentendő. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyitást 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:

János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városház épületben, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal:

János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adandók

Kossuth honossága.

Nem képzelhető parlament, amelyben egy olyan indítvány, a minőt Irányi Dániel terjesztett a ház elé, kivált egy oly erőteljesen, szívhez és észhez egyaránt szóló indoklás után, minő az övé volt, ne talált volna meghallgatást, ha van egy többség, a mely számolni szokott a lelkiismeretével s a mely tudatával van annak, hogy nemzetének legszentebb érzelmeit respektálni tartozik.

Nagyon sok rejlett a mögött az egyszerű javaslat mögött, hogy a honosságról szóló törvénynek az az intézkedése, mely szerint a külföldön fiz élő magyar ember megszűnik magyar állampolgár lenni, ha ebbeli szándokát valamely hatóságúnak nem jelenti ki, megváltoztatassék akként, hogy ez a honosság másként, mint az illetők akarataiból meg ne szűnjék soha.

Számba volt itt véve először is az, hogy kis nemzet vagyunk, melyet mesterségesen is inkább szaporítani, mint természetesen apasztani tanácsolja az állambölcsesség. Hogy százezrekre megy az aludni tartományokban s most a felővekedett kíváncsi látogatás Amerikában is élő honfitársaink száma, akik e törvény értelmében el fogják veszíteni honosságukat, amit bőséges törvényhozó nem akarhatott.

Számba volt véve, hogy még a sűrű lakosság, tultengő népesség államok is tanácsosnak vélik mennél szorosabbra fűzni a kapcsolatot a haza és gyermekei között s ok nélkül, szükség nélkül nem veszteni el egyet is az állam legnagyobb értékét képviselő kincséből, az emberből: mennivel inkább volna tanácsos ez nekünk, ennek az országnak, melynek népe oly késébe-ejtőleg lassan szaporodik a többi népek mellett s melynek földén akkor lenne jólét, erő és hatalom igazán, ha számunkat fölvehetnénk a mainak háromszorosára.

És számba volt véve egy végtelenül gyöngéd, kegyeletlen momentum: az, hogy a törvény mellett a többiek között elvesztí magyar állampolgári jogát az is, akinek áldva említi nevét e nemzet milliói, mert állampolgári jogot nekik ő adott.

Micsoda színen kell feltűnni a világ előtt az olyan nemzetnek, mely a legnagyobb jótéményért így fizet s mely le-hetőséget enged arra, hogy legnagyobb fia, kit rajongó szeretettel zár a szívébe, megszűnhessen polgára lenni annak a ha-

zának, amelynek mindenét odaszentel s a nemzet háttámsága fölött megrendülve, joggal mondhatta e szavakat: „A hatalom üldöztötte voltam eddig; mától kezdve saját nemzetemnek vagyok száműzöttje.”

Irtóztató csak rá gondolni is! A magyar nemzet kirekeszse kebeléből Kossuth Lajost!

Ennek a kétségbejítő, ennek a meggyalázó lehetőségnek akarta utját vágni az Irányi Dániel javaslata. S ha van az országgyűlés többségében érzés, ha van hazafiság s csak egy szikrája a hálás kegyeletnek: kapva kap vala a kínalkozó alkalmon, melyet pártunk oly tapintatos alakban nyújtott neki.

Nem kapott rajta. Viszantassította ridegen s a miniszterünk nem restelte kimondani: hogy egyes ember kedvéért törvényt alkotni nem lehet, mert a nemzet nagyobb mindenik fiánál!

Először is megsértette nemzete érületét, úgy szólva Kossuthról, mint akár-melyik egyes emberrel, a kihez hasonló akár-mennyi akad. Másodszor egy líres frázist mondott, mert törvénykönyvünk tele van egyes emberek kedvéért hozott törvényekkel, a kik honosságot, nemességét, ezimet, méltóságot, vagyont kaptak olyan szolgálataikért, a melyekkel egészen más érdemeket volna. Harmadszor csak az a nemzet nagyobb mindenik fiánál, mely méltányolni, jutalmazni tudja érdemes fiait; de hitvány, törpe az olyan, mely elasztítja kebeléről azokat, a kik előtt, ha leborulna is, az is dicsőségére válnék.

Ez a többség, ez a kormány nem látszik azt tudni, hogy mi a magyar nemzet legnagyobb értéke. A honosság a legbelső, az a mit elkövet, föntartva egy törvényt, mely Kossuth Lajosnak jogot ad, — keserves jog! — hogy hontalan-nak a nemzet akarataiból tekintse magát.

Érezte is a miniszterelnök, hogy egy ily bűn súlya alatt egész közönséges nagy-ságának össze kellene roskadnia. Keresett tehát egy kibúvót, kijelentvén, hogy a törvénynek a rendelkezése nem szól az olyanra, a ki tudomásra hozza azon szándékát, hogy magyar honpolgár kíván lenni. Kossuth az-zal, hogy negyven város díszpolgára okle-velét elfogadta, megköszönté, s szándokát kijelenté s így ő olybá tekinthető, mint-ha azt bejelentette volna.

Ezt mondá a miniszterelnök s a több-ség rázogta a helyeslést.

Jól van. Semmi kifogásunk az értel-

mezés ellen, hiszen célnak csak az, hogy nemzetünk elhárítsuk a háttámság örök gyalázatát s azt a szent aggastyánt, meg-kíméljük attól a fájdalomtól, melyet egy nemzet háttámsága fölött kellene éreznie.

Ámde a miniszterelnök csak „egyes ember” s a kik szavait helyeselték csak „egyes emberek.” Mi nem akarunk egyebet, mint azt, hogy a mit ők kijelenté-tek, a nemzet jelentsé ki. A nemzet tör-vényben teszi meg a kijelentéseit. Iktassuk hát törvénybe, hiszen formakérdés az egész s még a formát is ők választják meg tet-szések szerint. Ha a kijelentés és annak helyeslése ösztönözhet: mi kifogásunk lehet, hogy az törvényben nyerjen kifeje-zést?

Akkor meg tudnánk nyugodni a tör-vénynek Kossuthra vonatkozó részében.

De így a legtöbb, a mit megenged-hetünk, az, hogy Tisza, kormánya és több-sége önmagokra kötelezzenek ismerhetik ki-jelentésüket abban a formában is; de ha törvénybe nem iktatják: ki áll jót a felől, hogy az utána következő kormányok és többségek is annak ismerik és így ér-telmezik?

Mert mi bízunk a gondviselésben, hogy Kossuth Lajost meg fogja számunkra tartani s nem suttja hazánkat azzal a csa-pással, hogy a Tisza áralom legyen az, a mely tullepi őt. Ettől óvjunk meg bennün-ke a magyarok istene, ez az, a miért ma minden jó magyarnak imádkoznia kellene.

Tórs Kálmán.

Országgyűlés.

A mai napok legfontosabb eseménye a köz-figyelmet ismét a képviselőház működése felé terelik. Az állami költségvetés fölött foly az elkeseredett vita, melyben az ellenzék legkiválóbb szónokai lépnek ki a síkra. E hetnek reánk nézve is meg-volt érdekessége. Városunk országgyűlési képviselője, Perczel Miklós a képviselőház szerdai ülésén résztvett a vitában és az ellenzéknek zajos hatást keltett be-szédében esetleg a jelenlegi helyzetet. Beszédének végét kapcsolatba hozta azon határozati javaslattal, melylyel az állam-polgárságról szóló LIV. t. c. 31. §-ának módosítását illetve kiegészítését célozta. A bennünket közelebből érdeklő be-széd elején emlékeztet a pénzügyminiszter amaz igéreterre, hogy nem emeli az indok-olókat. De emelte a fogyasztási adók-at s éppen ezáltal súlyos terhet rakott a szegényebb osztályokra. A miniszter azt is kilátásba helyezte, hogy a pénzügyi közigazgatást rendezzi. Erre valóban nagy

szükség is volna, mert a pénzügyi admi-nisztráció mizérát már türelmetlenek. Po-lemizál ezután Jókaival, ki a jelenlegi kormány érdemei közé sorolt sok olyat, mely nem az ő érdeme.

Tagadhatatlan, hogy pénzügyeink csak az utolsó pár év alatt javultak, míg az előbbi évtizedben évről-évre rosszabbodtak. Áttérve a közigazgatás államosításának kérdésére, megjegyzi, hogy ötvenhét év tapasztalatai után állíthatja, hogy e re-formával a közigazgatást csak rosszabbá teszik s megteremtik az abszolútizmust. Beszél ezután az igazságszolgáltatás hiányáról; a bírák számát csak egyre szapo-ritják s a restanciák mégis folyton nö-vekednek. A közoktatás terén milliókat költöttek palotákra s a népoktatástól pár ezer forintot is megtagadták.

Ez a parlament, a mi ma előttünk áll, egy nagy vátoatlanság. Nem a minisz-terelnök vesz irányt a többségtől, hanem ez hozza. A miniszterelnök nem szolgálja a parlamentnek és nemzetnek, hanem ura. A mint a viszonyok ma alakultak, egyik pártot sem tartja képesnek a reorganizá-ció nagy munkájának végrehajtására. (?)

A kormánypart csak azt akarja, a mit Ausztria és a miniszterelnök; a független-ségi párt többet akar, mint a meynire a mai viszonyok között az országnak igazán szüksége van. A mérsékelt ellenzék viszont nem akar eleget. Ezután a magyar had-sereg felállítását mellett érvel. Tudja, hogy ily nagy reformot csak fokozatosan lehet végrehajtani, de a kormány még az elő-készítéseket is folyton hátráltatja. Azt hi-zsi, hogy a mérsékelt ellenzék által formu-lázott posztulatumok nem elegendők. Melt-nyolja a király ő felsége nehéz helyzetét, kinek két, minden tekintetben ellentétes állam fölött kell uralkodnia. De ő felsége helyzete is könnyebb volna, ha a kormány viadszóját az a „dörmögő” ábró, úgy az a politika, melyet most követnek, nem lé-gíti ki sem Magyarországot, sem Ausztriát. Szólo szerint az osztrák-magyar monarchia feladata az, hogy legyen Magyarországon magyar Magyarország s Ausztriában német Németország.

Fejtegeti ezután a hatvanhetedik ki-egyeztést s nem osztja Madarász Józsefnek erre vonatkozólag kifejtett nézeteit. A szó-ló a kiegyezés alapján követeli a magyar hadsereg felállítását, mert azt tartja, hogy az 1867-ik évi XII. t. c. nem zárja ki a magyar hadsereg felállítását. Minthogy meg-győződése szerint politikai bajaink szana-lasa nem várható a jelenlegi kormánytól, a szőnyegen fekvő költségvetést nem fo-gadhatja el. (Tisza Kálmán a tereből ki-feláll indul.) Kéri a miniszterelnököt, hogy néhány pillanatra maradjon még, mert volna még hozzá néhány szava. (Nagy de-rültés.)

Ez után így folytatja.

fulladást ki nem állhatják (kivéve a vízbe, meg a borba való): legjobban szeretik a puffanást. Utolsó hős telt! (Uj logik.)

Azok a hőbortos irók és költők pedig, a kik undorral fordulna el magasztalt, bizonyos avas illatot áraszt hasznódtól: haszon nélkül is csak megélnék valahogy és remélik még mindig, hogy egy pár fél-kegyelmű hallgat reájuk, kik aztán szinten mérsékeltlen, sőt gyakran soványan élvez-ven azt a „hasznót”: oly szépen, megelé-gedetten — legfeljebb a haszon-hajszát úzóik fanyar képenek boldogságtól meg-undorodva — éldegélnék. Kik elfogadják a mult eszményeinek tárházából az egész-ségeket s élnek a jelen szükséges, lélek-boldogító, de szintén egészséges ideáljával.

Embert szeretnek és Istent imádnak. És ez így van szerte egész Európá-ban, sőt még az Új-világban is. De ama-zokban tudomány, irodalom, művészet mégis virágzik. Ha nem különösen áll a főtebb elmondott a mi edes hazánkra nézve.

Igaz, hogy a materializmus Amerika egykor szintén kell, hogy felhagyjon az a-lázas, vakondszertű földműveléssel, mert belátja, hogy a véges embernek célja az anya-gyakban való vég nélküli bővelkedés nem lehet. Továbbá, hogy a tudomány örökké hiányos és hideg marad. És akármít művel-jen is az, boldogítani magában képes soha sem lesz. Azért mindig a fakó földhöz leszünk kötvé, még akkor is, ha a hideg magasokban röpöködnék léghajókban.

Belátja, kell, hogy belássa, miszerint az eszmény által nyerendő boldogságot kell kutatni, mer csak az által és abban található. Hiába fümigálja Salamon és más bölcsök örökké megézőföhatatlan mon-dásait, melyeknek végösszege a vanitatum vanitas. El kell fogadnia azt; meg kell hogy unja a bálványt: a hasznót, és kell, hogy megtérjen az igaz istenhez, az esz-ményhez Mert csak az boldogít.

Beszédemet befejeztem. (Halljunk! Hall-juk!) nem vagyok oly szerénytelen, hogy a miniszterelnök urat arra kérjem, hogy meghallgasson, hanem egy határozati javas-latot szándékozom benyújtani a miniszter-elnök úrnak, a mely Irányi Dániel t. képviselőtársam határozati javaslataira adott nyilatkozatára vonatkozik. Eppen nem habo-zom kijelenteni, hogy óhajtottam volna, ha Irányi Dániel képviselőtársam határozati javaslatát minden kommentár nélkül nyuj-totta volna be. Ezt nem magamért mon-dom, mert szintegy nem habozom kijelen-teni, hogy én még e kommentár mellett is azt megszavaznám, (Éljenezés a szélső-balon) hanem a célzatszerű tekintetből. A miniszterelnök ur kijelentette, hogy e határozati javaslatot nem fogadja el, de egyuttal belebecsátkozott magának a tör-vénynek magyarozatába s kijelentette azt, hogy azt hiszi, hogy ha valamelyik a kül-földön lakó honpolgár e hazában valamely városnak vagy törvényhatóságnak tiszte-ltelbi polgárává választást és ezen vá-lasztást elfogadta, eleget tett a törvény követelésének.

Nem akarok belebecsátkozni abba, vajjon a miniszterelnök urnak e nyilatko-zata áll-e vagy sem, hanem annyi mégis tisztán áll előttem, hogy a miniszterelnök ur nyilatkozata nem pótolhatja a törvény magyarozatát, (Igaz! Ugy van a szélső-balon) mert erre csak az országgyűlési kompetens, de különben bátorodom azt is felemlíteni, hogy aligha van e nyilat-kozatnak meg gyakorlati értéke is, mert merem állítani, hogy az országban egyet-len egy bíróság vagy hatóság sincs, a mely a miniszterelnök ur nyilatkozatát fogná czinezureál venni, ha e kérdésben kon-krét eset kerülne elébe, hanem a törvény betűje szerint fogna intézkenni. És épen azért, hogy e felett semmi kétség fel ne merüljön és hogy mind a polgárok, mind pedig annak idején a választottak érde-ke a következő határozati javaslatot betervezteszjen. (Halljunk! Halljuk! Olvassa.)

Határozati javaslat.

Utasítsa a ház a belügyminiszter urat, hogy nyújtson be mielőbb póttörvényjavaslatot, mely az 1879. LIV. t. c. 31. §-át következőkkel módosítja, illetőleg kiegészíti:

A külföldön tartózkodó azon honpol-gárak, akik tíz év lefolyása alatt bármely hazai törvényhatóság által polgárúvá választatnak és e választást elfogadják, nem veszítik el állampolgári jogukat.

A beszéd nagy hatást keltett, melyért Perczel el a ellenzék élénken meg-élejtene. — Egy érdekes intermezzo is fordult elő Perczel beszéde alatt midőn ugyanis Tisza Kálmán távozni akart a szónok fölkérte, hogy „maradjon még mert hozzá volna még néhány szava” e jelenet zajos derűtséget keltett.

Tisza Kálmán válaszában reflektált

Mennyivel inkább be fogja ezt látni a jámborabb Európa s hát még a mi kicsiny hazánk!

Az öreg Európához lépezt szegény fiatal ember te, Magyarország! Te most kezdesz férfikorodba lépni: most vagy 30 esztendő. S így a vének példája hatással van rád.

De férfi vagy már mégis; s ez nagy szerencse.

Te iróidat és költőidet, a kiknek mai tisztességed kívánásában több részők van, mint politikásaidnak, mert hisz azok közül is irók voltak a legnagyobbak s most is azok, te iróidat és költőidet mind-ig elhanyagoltad; de újabbban tán még jobban, mint egykor. A meddő politika téged tulságosan elfoglal. Pedig még az is egészségesebb volna, ha iróidat istápolnád, mert ők öntenek életet még abba is. Te meg vagy elégedve magaddal (szinből), mert rögeszméd, hogy jobban gondolkod-od és tenned nem lehet. Te utánozni kez-desz más népeket; pedig az neked rosszul áll, mert te csak eredeti tudsz lenni.

Te drága, tökéletes, szenális, iróidat és költőidet fümigáló kora szép Magya-rországnak! Te most nagyon józanon okos és realis vagy, azt hiszed. Neked a ke-délyhez több közöd nem lehet, mint a meennyi van. Te most a legjobban utjára jársz. Te kedves, disztinyált kora hazám-nak! te rólad 50 vagy 100 esztendő múl-va nem fog megézőföhatatlanul józan reá-litásod és irót, költőt fümigáló, eszményt gunyoló felfogásod miatt egy új Cervan-tes világra szóló szatírárt írni mely híresből lehetne eddigi (meg nem levő) hős költe-ményednél. Te rólad lehetetlen, hogy e féle mű írható legyen. Ez abszurdum! Ez rögeszme! Hőbortos beszéd!

... De hátha... mégis! ...

Hollóé István.

TÁRZA.

Magános fa.

Miként, ha harcziás napok Élt tanuja volna: Meglámlott törökűkén a gyász Sötét ruhája: korna.

Ha nyári éjeken a szél Halkan közel feleje: Tot, oszka ágán csak egy Reneg a pár levélke.

S remegve nem kell lassu neszt A szello lág szavára: Hány röpke év pergett le már, Mióta niesen anyám!

Alá forrázó hő napon Nem jó pihenni vándor: Se ifjú pár, kiknek szíven Titkok szerelmi vágy forr.

Csupán, ha az est bíbora Kigylu a mesze halmon, S nyájas mosolylyal széttekint A kurta létli alkony:

Kinyuló szaraz sudarán Párjával bug a gerle — Közél sürtűben fészké áll: Azért szokott e helyre ...

Miként ha harcziás napok Tépétt zászlója volna: Lehántva bár — csak törzse áll: Se' ága nincs, se' lombja! —y.—x.

Az eszmény és való küzdelme.

Hogy a realis irányú törekvés minden téren előjogt kezd biztosítani magának s mindent kézzelfogható értékre redukál, nem kegyelmezvén még a legnagyobb pietással őrtölt s nemzedékről-nemzedékre dedélde tett hagyományos dolgoknál sem, ha azok úres (bármily szép) frázisnál nem többeek: — ezt zokun venni s miatta keseregni nem lehet, nem helyes. Hiszen a műveltségi haladásnak, az elme hovatovább vilá-gosabb látásának elmaradhatlan köve-telvénye az, hogy a mit tegnap még jó-

nak tartott, mert nem tűnt szemébe a már ismert liba, azt ma eldobja, mint haszna-rehetetlen.

Azonban valamit az egyes emberek, ugy egész kornak is vannak — a soha le nem küzdhető emberi gyöngeségből kifolyólag — személyei, éppen úgy, mint a divatnak. Egy ember gyenge: egy egész kor hatalmas. Így ez utóbbi, ha botlik, hatalmasat esik és esetleg oly neveltsé-gen vágja el magát — a mikor is rend-kivül komoly tudatában volt annak, hogy lepte bizonyos — oly neveltségesen, hogy egy következő kor nem tud rajta eléggé szánakozni, mert kacsagni nem akar.

Don Cervantes remek tollának még remekebb szüleményét, Don Quixote viselt dolgait, ezt a kiitnő szatírárt jól ismerjük. A tulságba vitt idealizmuson mily hatal-masat kaczagtat velünk ez a regény. Pe-dig abban az időben, a dieső lovagkorban, melynek nem egy mozzanata örökké el-évülhetlen s megezőföhatatlanul tökéletes lépéséit mutatja az emberiség haladásának, meg volt győződve az emberiség arról, hogy a legbelsőbb uton van, a midőn az volt a fő, hogy a szennyes, fakó föld-ről minél inkább röpítsük tekinteteinket az eszmény magas hona felé.

Holdvilágos éjszakákon a titkok or-szágából ellenszám valamit s azt büvös, föld-öntült dalba öntenii, a kedvest lágy ze-remnáddal tuncpeli, holott a gitáre az va-rázshatalom hangjainál egy-egy „apotheo-zis”-nak hitt átszellemlélés idézetteit elő, melynek glóriás két alakja a troubadur és „imádott” vala; meghalni hősi lovagjatek-ban az imádott szeméi előtt, vagy (a mi igazán értékes volt) a hazáért ontai vért a kedves és a hon érdekében — mind-egyek napirenden levő dolgok volnának s elévülhetlen, maradóan éreányeknek lőnek hirdette mind az idők végeig.

A természettudományok akkor még a

kuruzslók kezében voltak, kiknek ez a mesterség alsórendű kenyérkeresetűk vala.

Nos, miéért tűnik ma fel oly neveltsé-ges alakban ama szép kornak nem egy felfo-gása?

Azért, mert meg vagyunk irva, hogy: „semmi sem tökéletes és állandó a nap alatt.”

Hanem a mi korunk, a mi disztin-g-vált okos korunk ... ez már aztán nem hogy ám feun kívánni valót. Hogyan is hagyta? Hiszen a multak tévedésén mi annyira megokosodtunk, hogy elértek már a netovábbot az élet logikájában. Reánk nézve ugyan nem áll már a „semmisen állandó” mondas. Mi már tökéletességünk-kei oly magasan állunk a multak felett, mint az Eiffel-torony épíltetarsai fölött.

Mi már nem boldozunk. Mi ok nél-kül, alapos ok nélkül semmit se teszünk. Mi már megtaláltuk az emberi életet, a boldogság útját. Nines kor, mely tovább menjen, mint mi. Nines, nem lehet kor, mely megezőföfoljon bennünket, mert mi reá-lisak vagyunk.

Nagyon jól van. Mi csak a haznosat, a realisat né-z-ük szüntelen! Eszmény? Bolondság! Igaz, hogy sok boldogító hatása van, de ez csak egy moudják a költők; ezeknek pedig már lettunk a csillagok. Mert ha valaki nem közönségest, nem kézzelfogható állit: az bolond, ha lángész is. Födolog a hasznos. (Az által csak a hasznosat keresi)

Szeretted, kedves, drága, okos kor! Mily boldogító a te tanod! Mily hasznos a te irányod! A nagy haszonba belees-t-mőrlenek azok a fiad, a kik legjobban beléd találtak magukat és úgy-ny meg-találnak szeretni nyakra-főre, hogy egy-re-másra pufogtatják agyon magukat. Leg-kedvesebb fiad, mondom, a kik legjobban betaláltak magukat a te atmoszférába! Bizonyosan irtóznak a haszonbafülestől. A

Perczel határozati javaslatára. Közte Perczel között ügymondó a javaslat tekintetében elvi eltérés nincs; de ő azt hiszi hogy a javaslat inkább a honossági törvény revíziójánál lesz helyese.

A szerdai ülés különben igen viharos volt beszéltek még Perczelen kívül az ellenek részéről Wittman, Kapossy és Hódossy Imre, kinek beszéde a nap kimagasló eseménye volt.

Utastítás.

(Folytatás.)

A nagyv. m. kir. pénzügyminiszter f. évi 66.881 szám alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósági bizottságok részére...

A hadmentességi díjat illetőleg az 1890. évi február havában tartoznak az 1890: XXVII. t. c. 13. §. 3. pontjában említett véd-, illetve hadmentességi díjkötelesek kinek a törvény 2. §. értelmében hadmentességi díjhatású kötelezettségre még tart, azon község előjáróságánál (városi adóhivatalnál) hol állandóan tartózkodnak, az e célra szolgáló s ingyen nyernődi nyomtatványon

- a) polgári állásukat;
b) lakásukat;
c) azon sorozójárás, illetőleg község nevével, melyben a törvény 1. §-ában felsorolt okok valamelyikéből a hadi (had-tengerészeti) vagy honvédségbeli szolgálat alól mentesítettek;

d) azon évet, melytől fogva a felmentés számítandó, bejelenteni és
e) a reájuk, esetleg azon családtagok kinek családijához tartoznak, a megelőző 1889. évből állandó lakhelyükön, esetleg más községekben is kivettelt egyenes álmadók összegét hitelesen kimutatni, ezenkívül

f) azon véd-, illetve díjkötelesek pedig, kiknek hadmentességi díjat a törvény 11. §-a értelmében a család fizeti, a család fő nevével és megelőző (1889.) évi adóját;
g) azon véd-, illetve díjkötelesek pedig, kiknek hadmentességi díjat ugyanazon törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevével és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az idézett törvény 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három egész hatszoros összegéig megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében azon idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-5-éig) között lefolyt, változás állott be, ezen változást a díjkötelesek az 1883. évi 11. §-a 2. pontja értelmében bejelenteni kötelesek.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megrovva nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenjen, vallomásként ugyanolyan módon, de ha tenni ezt is elmulasztják, a fentebb jelzett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

6. Az általános jövedelmi pótadót illetőleg az 1883: XLVI t. c. 13. §-a által a kölcsönrel terhelt haz és földtulajdonosoknak azon kedvezmény adott, hogy a föld-és házbirtokos általános jövedelmi pótadójából levonandó az illető tulajdonos bekebelezés által is terhelt kölcsön után az adóvet megelőző év végéig tényleg meg le nem rovtó tőke maradék egy évi kamatának 10 százalékát — feltéve, hogy a tőkevel kamatok is vannak bekebelezve — az általános jövedelmi pótadójából levonassék.

Hitelintézzel foglalkozó pénzintézetektől felvett és bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatának változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik azon összeg, mely a kölcsönvett tőkeösszeg után egy évre esik. Ha a kölcsön-törlesztés nem az év első napján, hanem évközben veszi kezdetét, a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatnak csak aránylagos része vehető számba az adóköteles jövedelem megállapításánál.

A telekönnyileg bekebelezett közadók és kincstári hátralevón után járó kamatok nem képezik levonás tárgyát.

Azon föld-és házbirtokos, a ki a törvénynek inéut elősorolt kedvezményét igénybe kívánja venni, köteles a föld-és ház birtokát terhelő s kamatokkal együtt bekebelezett adóssági kölcsön, illetve az adóvet megelőző vagyis 1889. év végéig tényleg meg le nem rovtó tőke maradék tartozása s az az után járó évi kamatoszszegét 1890. évi jan. hó 31-ig a községi előjáróságoknál (városi adóhivataloknál) bevallani.

Oly kölcsönökre nézve, melyeket az illető adózó fél hitelüzlettel foglalkozó pénzintézetektől vett fel, a vallomás jegyzet rovatában kitüntetendő azon összeg, mely az eredetileg kölcsön vett s bizonyos évek alatt törlesztendő tőkeösszeg után a köztvényben megállapított kamatláb szerint kamat gyanánt egy évre esik.

Az illető vallomási nyomtatványok a fentebb említett helyeken ingyen kaphatók, s a tényleges viszonyoknak megfelelő pontossággal kitöltve, a kitöltött határidő alatt annál bizonyosabban benyújtandók, mivel ezen határidő lejártá után teljesen február 15-ig érkezéi vallomások az 1886. évi május hó 3-án kelt 81090. sz. rendelet szerint már csak fellebbezés útján és azon esetben fognak figyelembe vétetni, ha hi-

telt érdemlőleg igazoltatik, hogy a kése-delem elháríthatlan akadály miatt történt; február 15-ike után benyújtott vallomások pedig semmi körülmények közt sem vétetnek figyelembe.

A benyújtott vallomásról elismervény adatik, mely a vallomás kelt időben történt benyújtásának igazolásul szolgál.

7. A fegyveradóira és a vadászati adókra nézve megjegyzem a következőket: Azok adóját, kik csak fegyveradót fizetnek, a községi közegek (községi jegyzők, városi adóhivatalok), azok adóját pedig, kik fegyveradót és vadászati adót fizetnek a kir. adóhivatalok vetik ki és szedik be.

Az adó kivételének alapjául szolgáló az adókötelesek bejelentései, mely bejelentések lrlapja a községkötet (városi adóhivataloknál) ingyen szerkesztel meg.

Az, a ki a fentebbiek értelmében csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában lévő s vadászatra használható fegyvereket szám szerint és annak megjelölése mellett vajjon egy két esztendőre, bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni és 1890. év június hóján azon községnek vagy városi adóhivatalnál benyújtani a hol az adókötelek állandó lakását tartja.

A bejelentés elő szóval is történhetik, mely esetben az adóköteles bemutatása szerint a bejelentési lrlapot a községi jegyző (városi adóhivatal) köteles kitölteni.

A ki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezen fegyverét a birtokba vételtől számítandó nyolcz nap alatt bejelenteni.

Azok, kik a törvény értelmében adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezen fegyvereket egyszer mindenkorra az illető községnek (városi adóhivatalnál) egyenkint bejelenteni, s magukat a községnek (városi adóhivatalnak) az iránti bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyverek adómentesek.

A községi közegek (városi adóhivatalok) által a fegyveradóról bejelentésekben foglalt adatok alapján készített kvetési lajstromok a kir. pénzügyigazgatóságokn érvenyesítési záradékkal ellátva a község (város) házául 8 napi közzéadásra kitöltetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netalán felszólíthatat beadhasna, esetleg a másokat illető adókötelesekre vagy esetleges fegyvereltulásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólalások és az észrevételek a feut kitett határidő alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be, mely az észrevételek alapján szükséges intézkedéseket megteszi, a felebbzéseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

Az, a ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, elitkolja, vagy az adómentes löfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — vadászatra használja, az elitkolt vagy adó alól elvont minden darab fegyver után tíz forinttól husz forintig terjedhető bírságot tartozik fizetni. A befizetett bírságnak egyharmada a feljelentőt illeti.

A vadászati jegy iránti bejelentések szintén 1890. évi június havában nyújtan-dók be az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes járási főszolgabíróknál (városoknál a polgármester-nél, Horvát-Szlavonországban az I. fokú közigazgatási hatóság főnöke-nél).

Ha valaki évközben kívánja a vadászati jog gyakorlását megkezdeni, vagy eddig évezett vadászati adómentessége megszűnik, a bejelentést azonnal megtenni köteles.

B) A kir. pénzügyigazgatóságok teendői.
1. Az 1899. évi november havának első felében:
a) megindítják az adókötelezettek és adótárgyak összeírását (1883. évi XLIV. t. c. 14. §.)

Ezen összeírás az I., II. és III. osztályú keresetadó, a házadó és a fegyveradó kivételének, illetve a házberadóról és fegyveradóról szóló vallomások és bejelentések ellenőrzésének alapjául szolgál, a kir. pénzügyigazgatóságok kötelesek a legnagyobb figyelmet és gondot fordítani arra, hogy az összeírások a községi (városi) közegek által, esetleg a kiküldendő pénzügyi tisztviselő közreműködésével, házról-házra a legnagyobb pontossággal eszközöltessenek; oly esetekben pedig, midőn észlelik, hogy az összeírás a mult évi lajstromok egyszerű lemosásával eszközöltetett, az összeírás az illető község terhére kiküldendő pénzügyi község közreműködésével megújult készíttessenek el, és a fejeletti eljárásnak a vétkes közegek elleni megindítása végett az illetékes hatóságok keressék meg. A fejeletti eljárás eredménye esetről esetre bejelentendő;

b) a házadó kivetésére hivatott község (városi) közegeket a házberadókötészetbe lépő házak tulajdonosainak a házberavallási nyomtatványok kézbesítésére utasítják, s egyszersmind a jelen utastítás I. A. alatti részében a házadóra vonatkozólag közzétett rendeletekkel teljes szövegében leendő közhírre tétele iránt intézkednek.

2. a) Az 1889. évi december havában ellenőrzik a községi (városi) közegek által végzendő munkálatait;
b) intézkednek az iránt, hogy a III. és IV. oszt. keresetadó, tőkekamat- és járadékadó, hányaadóira, valamint az általános jövedelmi pótadóra vonatkozólag a

jelen utastítás I. A. alatti részében foglaltak egész terjedelmükben közhírre tétes-senek.

3. Az 1890. év január havában:
a) kivétel sommasan a földadó és a sommas kivetés eredményét kitöltött kimutatást; január 5-ig kiküldik a községi (városi) közegeknek;
b) fellépvizsgálják és érvenyesítési záradékkal ellátva közzéadásra készítetik I., II. oszt. kereseti adó és házadó-kivetési lajstromokat (1883: XLIV. t. c. 16. §-a). A házberadó kivetési lajstrom fellépvizgálatánál különös figyelmet fordítanak arra, vajjon a saját használatra fenntartott lakosztályok vagy lakrészek jövedelmének arányában van-e felvéve a kibérelt lakosztályok vagy lakrészek bérjévedelmével, továbbá vajjon a bérbeadott házak tulajdonosi vallomásaikat beadták-e? és az ezt elmulasztással szemben az 1883: LXIV. t. c. 101. §-at alkalmazzák.

E helyen figyelemzetnek a királyi pénzügyigazgatóságok, hogy a kis és nagy községekben segédkeivel dolgozó kézműiparokok terbére az 1875. évi XXIX. t. c. 7. §-f) pontja szerint kivetendő I. osztályú kereseti adó mérvének megállapításául az 1887. évi szeptember 17-én 52552. szám alatt kelti körrendeletet alkalmazkodjanak, s hogy az I., II. osztályú kereseti adó kivétési lajstromok fellépvizgálatánál azt pontosan szemelölti tartásuk, sőt az ezen adó kivetésére hivatott közegeket már előzetesen kellőképpen betanítsák;

c) az 1883: XLIV. t. c. 19. §-a értelmében az 1887—1889. évek tartamára alakítva volt adókövető bizottságok működését a 1887. évi február havában:
a) készítik a bizottsági tárgyalás alá tartozó III. osztályú kereset- és hányaadó nézve az adókövetési javaslatokat, és kitöltött közzéadásra ezen javaslatokat kitöltött lajstromokat.

Mint hogy a III. osztályú keresetadó adó 1890. évből ismét három év tartamára való érvenyesült vették ki, szükséges, hogy már a javaslatok készítésekor szamba vétessek mindama tényezőket, melyek az adónak helyes, arányos és igazságos kivetésére alapul szolgáló körülmény vagy jövedelem kiynomozására alkalmasak.

A pénzügyigazgatóságoknál kiváló feladatot képezi, hogy az üzleti viszonyokról, irányáról s általában adóképeségéről maguknak alapos tájékozást igyekezzenek szerezni. Azon keresettagaknál, melyek helyzete kedvező s emelkedő irányt mutat, valamint általában azon adóköteleseknél, kiknek ipari foglalkozása, üzlete vagy más keresete fokozódó adókötelesegre enged következtetni, ügyelni kell arra, hogy az adókövetési javaslat készítésekor ne az 1875: XXIX. t. c. 19. és 21. §-aiban meghatározott minimumok nyervejen alkalmazást, hanem a valódi jövedelmek megfelelő támpontokra legyen már az adójavaslat is feltéve; azoknál, kiknél az üzlet vagy kereset fejlődő irányból fokozódó adókötelesegre nem lehet ugyan következtetni, de viszont a hanyatlás jelei sem mutatkoznak, oda kell törekedni, hogy a megállapított minimális tételnek ne leg-szóbb fokozatai alkalmaztassanak; ellenben azon üzletek, iparágak és kereseteknél s illetőleg azon adókötelezettekél, kiknél a kereset apadásának smérvei forognak fenn, nem kifogásolhatom a minimális tétel al-sóbb fokozatainak alkalmazását.

A pénzügyigazgatóságoknál megfelelő gondot kellene fordítani arra, hogy meg-oly esetekben is, melyekben a növekedő jövedelem konstátalva van s viszont oly esetekben is, melyekben hanyatló irány mutatkozik, az adójavaslatok készítésénél az eddig fizetett adó rohamos emelése vagy apasztása helyt ne foglaljon s az eddig fizetett adóval arányban nem álló eltérések az új kivetésnél csak oly esetben történjenek, a melyekben a fenforgó viszonyok ezt minden tekintetben s kétségtelenül indokolták teszik.

Az adókövető bizottsági előadók utastitadók, hogy azon esetekben, midőn a bevallás adatai oly hiányosak, hogy tárgyalás alapjául nem szolgálhatnak, a kir. ügyi bizottságot arra kérjék fel, hogy az illető adózókat az 1883: WLIV. törvény-cikk 25. §. rendelkezéséhez képest bevételeiknek és kiadásainak részletesére kötelezze, vagy azokat, kik üzleti könyveiket vezetnek, üzletük három évi nyereségi és veszteségi mérlegének közlésére hívja fel.

(Folyt. köv.)

Az „Egy megyei bizottsági tag”-hoz.
E lap egy régebbi számában önhöz intézett soraimban ígértem, hogy önt e helyütt többször is fel fogom keresni, hogy azt a tisztelt szerkesztő sr szívessege folytán csak most teszem, indokolást találja abban, miként meggyőződni kívántam arról, vajjon igen tisztelt egy bizottsági tag urre voltak-e soraim oly behatással, hogy érdemesnek tartandja a baani eset alkalmából írt cikkében hangzottot nagy-szabású elvek kifolyásaként meggyőződni arról, vajjon alkalmasak-e közleményeim ezek ellenében ha alkalosak: az illetékes helyen ez iránt az érdeklődést főlebbre-teszi; e; másrészt pedig abban, vajjon a

kilátásba helyezett miniszteri vizsgálat eredményeképv miniszteri leirat foglalt-e en irányban magában utastító intézkedést?

Az igen tisztelt egy bizottsági tag úr követekezes hallgatagságából arról győ-ződtem meg, 1. hogy csak azért írta meg ezikkét, hogy az anonim személye iránti kiváncsiságot keltsen a közönségben, mert én azt tartom, — 2. hogy ha érdekeltséget kíván kelteni valaki a közönségben a köztügyek iránt, nem elégséges az anonim leplebe burkolt elvek hangztatása, hanem szükséges, hogy az illető nyiltan is ezek érdekében sorompóba lépjen.

Am eselkedjék mindenki legjobb be-látása — legjobb meggyőződése szerint, én is ugy eszeleksem.

Es ennek folyamonyaképv most már helyén látom nyilatkozni az iránt, meny-nyiben teljesítették a miniszteri biztosi vizsgálat és menyiben foglalt magában az ezt követő miniszteri leirat az általam önhöz intézett soraimban föltüntetett álla-potra vonatkozó intézkedéseket.

Mindkét okmányt volt alkalmam be-tekinteni és ezekben én egy szóval sem találok érintve az általam említett körülményeket.

Ezen tény két föltevésnek enged hely-lyet, t. i. vagy nem léteznek ezen állapo-tok az árvászek kebelében, — vagy ha léteznek, ismét vagy a vizsgálat teljesít-etett fölülletesen, vagy pedig azon tényező-áttal, ki hivatva volna állásánál fogva is ezeket földeríteni, a miniszteri biztos előtt föl nem fedeztettek.

Hogy ezen általam önel közölt álla-potok az árvászek kebelében léteznek, arról mindenki meggyőződhetik, ki fáradságot veend magának, hogy ha az önhöz intézett soraimban fölhívtó számok alatt a megyei árvászek iratárában elhelyezett iratok mellett elfekvő mérleget és utalvá-nyozó végzéseket betekinti. — Az ezekben foglaltak mindaddig tényként igazolják az általam körtírlt állapotokat, mig meg ny-gyöznek engem arról, hogy ezen követett eljárás a törvényben találja magyarázatát — alapját.

Mintán pedig én oly törvényt, mely ily vagyonkezelést megengedne, nem ismerem s miután tudom azt, hogy egy napra terjedő vizsgálat nem képes az oly szét-ágazó ügykezelés minden egyes ágában meglévő hiányokat feltelzeni itt és jelen esetben azt, hogy e vagyonkezelés még ma is existál, nem vadolhatok senkit más-t, mint Baragyaegynének főispánját, mivel ez állapotokat én szóval is közöltem, miert is nem mentheti az, hogy ezekről az önhöz intézett soraimból érte-ülést nem szerzett.

Lehet tán, az egy igen tisztelt biztossági tag urnak kételyei vannak az iránt, hogy a főispán ur eljárást túrt; midőn a főispán ur a közzéadásra a közzéadás kiírása leane köteleme: ezen kételyei el-oszlátása céljából kötelemlenem ismerem önel néhány oly esetet közölni, melyek ömeltósága eljárása intencióját illusztrálva képesek lesznek tán alitástaim valódisá-gáról önt meggyőzni.

Történt, hogy egy bizonyos hídnek felépítése tárgyában 13 év multival a megye törvényhatósága által hozott hatá-rozat ellen felnyomást adott be képviseljeim érdekében, ezen folyamodásom-ban a törvényhatóság eljárásának jellem-zéséről a következőket mondtam: hogy is lehetne várnai más intézkedést, egy tisztán ellenkezi vármegyey tisztikarától, mely azt mondja, hogy te átkos kormány csak azért sem fogod elvezni tívűvö intézkedéseid gytlmölését, mert mi nem akarjuk (vonat-koztatván ezt a zónarendszerre).

Történt, hogy ömeltóságával az ut-czán találkoztam házámig kísért, házam kapujába beszélgatve azzal támadott meg: „Miert irt oly kemény appellátát a híd-ügy-ben, majd megmondom ám ott fenn: ki irta ezt az appellátát.”

Es megmondotta ott fenn, hogy ezt az appellátát, ha nem is Tisza Kálmán szerint, egy detronizáló: de egy mego-s-könyösödött 48-as irta.

Ugyan kérdem igen tisztelt biztossági tag urat, mit dokumentált ezzel ömeltósá-ga? — Tán azt, hogy appellátámban mondtak intencióját meg nem értette? — Nem. — Ezt sem ön, sem én nem fel-tételezhetjük ömeltóságáról s mert ezt nem feltételezhetjük róla, csak azon elváltat-hat lenni marad fenn, hogy dokumentálta vele eljárása intencióját, mely abban nyil-vánul, hogy az uraimon levő áramlat ellenében semmit; vele haladva mindent el-lehet érni.

Ezen elvnek alkalmazása tán a ma-gas politika ténleg jogosultsággal bírhat s ott jogosultsággal bírhat tán magánügy érdekek háttérbe szorításával is, de patri-culáris életünk teren ez alkalmazást nem nyerhet — alkalmazatnia nem szabad, s alkalmazatnia nem szabad különösen köz-gazgatási ellenőrző vagy végrelajtó közeg-áttal, mert ennek hivatása nem az, hogy politika által idézze fel a közönségben a jó közigazgatás iránti meggyőződést, ha nem hogy a törvény szigorú végrehajtása és végrehajtásának ellenőrzésével győzze meg a közönséget a jó közigazgatás lé-téről.

En azt tudom, hogy mind en önálloán gondolkodó egyén eszelekedeteinek indokát is tudja adni, s ennek folyamonyaképv kér-dem már most mint a tények ismerőjétől, önmagamtól, elérte-e a célt ömeltósá-ga feuttéb jelzett eljárásával, mit elérni kívánt? Erre csak nem-mel felelhetek, akár azt veszem, hogy magamt, akár azt, hogy feleimet akarta az ő hivallására „velünk mindent, nélkülünk, ellenünk semmit” té-riteni.

Ismerjük egymást tán gyermekekünk

tól fogva és ep ezért épügy, miként meg lehet győződve ömeltósága arról, hogy sem én, sem más nem fogja állását tekinteni működésének jogi értéke megítélésének alapjául: szintugy meg lehet győződve arról, hogy sem réám, sem más öszretes emberre állásával nem — hanem csak akkor, ha állása magasztalára helyezkedve, a törvények végrehajtását teljes szigorral ellenőrizi és az ez ellen vétőkre a törvény egyes súlyát alkalmaztatja — fog hatást gyakorolni — fogja megadni azon tisztá és önértékes tiszteletet, melyet az eszközzé való lealca-onyodás folytán fellírlt nyert elismerés nem pótol, nem pótolhat soha.

Es mindezekből egy igen tívűvö tanul-ságot v. ntam le magannak, ha érdeklí az egy igen tisztelt biztossági tag urat, engedje meg, hogy ezt több egyéb, a legközelebbi restauráció alkalmával tán megszívlelésre érdemes közleményekkel együtt e helyen az igen tisztelt szerkesztő sr szívessegeből tudtára adjam.

Hazaifni üdvözléttel.
Muttányásky Béla, ügyvéd.

A mohácsi kaszinó jubileuma.

A mohácsiak ritka szép ünnepléyes-séggel ülték meg kaszinójuk 25 éves jubileumát.

Az ünnepléyeségek sorozata f. hó 23-án esti 8 órakor kezdődött. A programot a mohácsi dalárda nyitotta meg a „Szózat” szabatos elneklésével. Utána Andris Tivadar szavalta el Petőfinek „Egy gondolat bánt engemet” kezdetű költeményét kithő hangzestéssel. Majd a mohácsi iparos olvasóköri mtkedvölő társaság adta elő a „Szigetvári vértanúk” első felvonását. Ebben különösen kitűntek: Palasovszky Mariska (Anna) érzelmeteljes szavalatával, Bárány Mariska (Mária) csinos alakjával és Palasovszky Ödön (Zrinyi Miklós) magasan szárnyaló pathosával. A „Mohácsi koldus” történeti románcot Klombauer Antal énekelte el Lauffer Ödön zongorakísérete mellett s e gyönyörű költemény melá-bis melodiót nagy hatással intonálta. Filipp Ferencz Toth Kálmánnak „Minek is van a szív és a szívben szerelem” kezdetű költeményét szavalta el, az igaz, szív-ből jövő hangot eltárlva. Végül dr. Tar-nai Károly ez alkalomra irt „Mohács haj-nála” címűt egy felvonásos allegóriát, a került előadásra. Ebben a történelmi nem-tőlének kérésére a föld szelleme egy, a mohácsi esztasikon eslelt mohácsi tanuló életre hív 300 évnél hosszabb álmából s megmutatja neki szülővárosának elrehabilitá-sát, a mint a Casino alapkövetéppen ak-kor teszik le. A darabban Henger Emma és Seregy László (parasztlány) és pa-rasztlány pompás kettőst képeztek. Fun-tak Frelka (történet) megjelenésével és szavalatával igazolta a szerepléshez fűzött varakozásokat. Andris Tivadar (tanuló) ismét parafan tragikai előadónak bizonyult. Perczel Szerena (Magyarország nemtője) és Tarnai Károly (Mohács nemtője) festői alakok voltak. A darabhoz Kerner Robert Mohács laktépét a „Lajos kapo-lna” val igen ügyesen lefestette. Az előada-tancz követte, melyen nemcsak Mohács, hanem a vidék szépeit is teljes számmal képviselve voltak.

Masnap f. hó 24-én d. e. 11 órakor tartották meg a diszközgyűlést, melyen a dalárda nyitott meg és zart le hazafias dalok éneklésével. A „Szózat” elszavalása után Német Lipót elnök tartott ünnepi beszédet, reamutatva a mohácsi Casino tár-sadalmi fontosságára és bizonyítva, hogy az egylet — bár szerény viszonyok közt — magasztos hivatásának sikerrel megte-lelt. Ezután dr. Réder Károly olvasott fel „Viszaplantást a mohácsi Casino-egylet 25 éves multjára” elmondva az egyesület keletkezésének, a hazépitésnek stb. törté-netét és kegyeletes hangon emlékezve meg a Casino régi tagjairól s alapítójáról. Végül a Casinók mai hivatását esztelte. A köz-gyűlésen felolvastott Koszits Szilárdnak a Casino első elnökének a közgyűléshez intézett levele, mely magas eszményesé-t és költsi nyelvezetével a jelen voltakát melyen meghatorta. A közgyűlésen jelen voltak a Casino tagjain kívül Kardos Kálmán, megyénk főispánja, Kónay Sándor, prépost, az iparos olvasókör testü-letlege stb. A közgyűlést bankett követe-tében fölköszöntöktel mondták: Rónay prépost a királyra s a királyi családra, Német Lipót, a főispánra, a ki a Casino-nak egyik alapítója, Margitai Péter Német Lipót, a Casinónak 12 év óta elnökére, Kardos Kálmán a Casinóra, mint oly egye-sülte, hol a szeretet képesa ismét ösze-fűzi azokat, kiket különböző érdekek egy-mást elszakítottak, Palasovszky Ödön a sájtóra és annak jelenlévő képviselőjére, Margitai Péterre, dr. Réder Károly Sey Lajos főszolgabíróra, kinek egyéni tulaj-doságaiból magyarázható meg azon tívűvö-mény, hogy míg máshol a redszerben és egyekben történendő változást sürgetik, nálunk minden változástól félnek. Dr. Tar-nai Károly Német Lipót, a halájá jeléttel köl-teményét Jacig József a torna egylet nevében a Casinóra, Galóvits Arthur a had-seregére, Varga Alajos a Casino tevékeny igazgatójára, dr. Rüll Bélára stb. stb.

Különfélék.
— A miniszter közzönete. Csaky Albin vallás- és közoktatásiügyi miniszter Pécs szab. kir. város közönségének közö-netet mondott azon áldozatkészségért, melyet az által tansított, hogy a helybeli

K. and k. Hoch!

Ismerve az irodalom-pártoló közönség szívélyes rokonszenvét s meleg érdeklődését, melylyel a magyar irodalom buzgó szorgalmu s hívatott munkásai iránt viseltetik; teljes bizalommal bátorkodtunk becses pártfogására számítva egy tiz éves írói mult költői termékeit

EM L É K Ü L

czim alatt sajtó alá bocsátani s most, midőn a mű megjelent, becses figyelmébe s jóindulatába ajánlani.

A mű csinos kiállításban, vaskos kis kötetben, 176 oldalnyi terjedelemben kerül a t. közönség kezébe.

A mi a belértékét illeti, erre nézve csak annyit mondhatunk s ezt szerénytelenség nélkül, tiszta önérzettel elmondhatjuk, hogy a sajtó, már előzetesen ismerve a mű becsét, **szép elismerést előlegezett a könyvnek.**

Reméljük és hisszük, hogy a t. közönség is elismeréssel lesz a mű iránt.

Á R A :

füzve 1 frt 20 kr., pompás diszkötésben, gazdagon aranyozva 2 frt.

Megrendelhető a kiadónál (Engel Lajos könyv-, papir-kereskedő és könyvnyomdásznál Pécsen, király-utca) és a szerzőnél (Várady Ferencz lapszerkesztőnél Pécsen, János-utca 8. sz.) különben valamennyi pécsi könyvkereskedőnél.

Vidéki megrendelések legelőnyösebben posta-utalványon eszközölhetők.

Hazafias tisztelettel:

Engel Lajos

a kiadó.

Várady Ferencz

a szerző.

állami realiskola újabb építkezéseinek költségei 5000 frttal járultak.

A fekete zászló. Érdekes sajtó-tárgyalás folyt le csütörtökön városunk igazságügyi palotájában. A sajtópárt tárgyi tényálladéka a fekete zászló, melyet a trónörökös halálakor Hanny-apat, a szegárdi plébános nem tűzött ki a szegárdi templomra s plébánia-épületre. A tény azt bizonyította, hogy nemcsak a monóri fekete-sarga zászló volt alkalmas megbotránkoztatni, hanem a fekete zászló is; amaz az által, hogy kifűzték, ez meg, hogy nem tűzték ki. Geiger Gyula szegárdi ügyvéd, a „Szegárd és vidék“ nek a szerkesztője az apát kegyelet-sérő eljárását lapjában rosszalolta s fölháborodásnak adott kifejezést s különösen megbotránkoztott azon, hogy Hanny-apat a trónörökös temetése napján esküvőt tartott s a lakodalmon, hol cigányzene is volt, részt vett. S ezért egyedül és kizárólag Hanny-apatot tette felelőssé. Erre aztan az apát hü kaplanja a „Tolnamegyei közöny“ ben válaszolt; de a helyett, hogy tárgyilagossá s paphoz illő higgadsággal ezotlatot vagy rektifikációt írt volna, el kezdett személyeskedni s még a becsület-sértő kifejezések alkalmazásától sem igen tartózkodott. Elmondta Geigerre, hogy olyan ember, „a kitől gyaloglatot díszeltek“, „a ki saros lábát mások becsületébe szokta törtülni“, „a ki hazudik“ s „a ki revolver-szarnaliszta.“ Hát biz ezek esinos mondások! A törvény nevében ki is mondták erre a kaplanra a „vétkes“ t. s öfelsége a király nevében meg is büntették. A törvénytseket képezték: Sável Kálmán elnök, Lukrits István és Angyal Pal bírák, dr. Doby Péter jegyző. Az esküdtseket következők alakult meg: Bolgár Kálmán, Szieberth Nándor, Varady Ferencz, Tamásy Ferencz, Göbel Kálmán, Ott Marton, Erreth Kálmán, dr. Zöld Sándor, dr. Egy Béla, ifj. Erreth János, dr. Szekrenyessy Ferencz, Nagy Gadó József, dr. Miltényi Miklós és Cziriak Antal póttagok. Vadló: Geiger Gyula ügyvéd és lapszerkesztő, vadlót: Fayth Béla kaplán, védő ügyvéd dr. Steiner Lajos. Fölolvasatva a vádlevél, olvastatott az inkriminált czikke, majd Geiger azon czikke, melyre az inkriminált nyitvéri közlemény iratott, vagy iródtott. Következett a bizonyítási eljárás. Gözy Ferencz szegárdi ügyvéd és Hirling Ádám szegárdi főjegyző tanu-vallomasa, kikkel vadlót azt igyekezett bizonyítani, hogy a Geiger által írott s lényegében valónak elismert tény tartalmazó közleményt bosszu sugallta, mire azonban az esküdtek nem sok sulyt fektettek. Következett a vád előadása, mely határozatlan nagy batást kellett s a védelem, mely sárral dobálózván, teljesen eljettett. Nagyon kar volt vadlónak a védő gavallérságára hivakozni. Igaz, hogy külsőleg elég gavallérnak látszott lenni, de a felhozott és szorosan a tárghoz nem tartozó, bajánal előrantott piszkolódások, akár van alapjuk, akár nincs, ezuttal éppen nem valottak gavallérságra. Elnök összegezván a vádat és védelmet, példás tapintattal kihagyván a piszkolódásokat, átadta az esküdteknek a kérdő pontokat. Az esküdtséket verifikta a következő: 1. szerzője és írója-e vadlót az inkriminált czikknek? 2. igen. 2. Van-e benne ragalmazás? 2. igen, 10 nem. 3. Van-e benne becsület-sértés? 8 igen, 4 nem. 4. Vétke-e vadlót ragalmazásban? 2. igen, 10 nem. 5. Vétke-e becsület-sértésben? 8 igen, 4 nem. Eszerint Fayth Béla becsület-sértésben vétkeinek mondatott ki. Vadló, hogy nem a bosszu embere, fényes tanujelét adta az által, hogy maga sorolta föl az enyhítő körülményeket, a lehető legenyhébb büntetés kiszabását kérte. A közönség meg is éljenzte. A törvénytsek Fayth Béla kaplánt 10 frt és 5 frt melletk bírságban, 45 frt eljárás költségekben, összesen 60 fitban marasztalta el. Az ítélet azonnal jogerőre emelkedett.

— Állami ösztöndíj. A kereskedelmi m. kir. miniszter f. é. 55757. sz. rendeletében állami utazási ösztöndíjra pályázat hirdetetik, mely 300 frttal összegben a pécsi kereskedelmi és iparkamara javaslata alapján évenként egy-egy oly fiatal törekvő és kellőleg képesítő ifjú kereskedő vagy iparosnak adományoztatik, ki a hazai ipar és kereskedelem érdekében értékesítendő tapasztalatok és szakismeretek szerzése czéljából külföldre utazni óhajt. Ezen ösztöndíj elnyerése iránt való folyamodások folyó évi december 31-ig a pécsi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez czimezve nyújthatók be. A kereskedő vagy iparosztályhoz tartozó kellő képzettségű csak olyan ifjak pályázhatnak, kik a pécsi kamara területét képező Baranya, Somogy vagy Tolnamegye valamely községébe illetőségek. Folyamodók tartoznak születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítványukat, továbbá végzett tanulmányaik, eddigi foglalkozásukat, nyelvismereteiket, felítettő hiteles okmányokat bemutatni, egy folyamodványukban esaládi viszonyaikat röviden részletezni s választandó tanulmányi szakmájukat, a tanulmány irányát és utótervüket kellően kifejtetni.

— A „Pécsi dalárda“ ma a „Hattyu“ termeiben táncszal egybekötött alapszabályszert dalestélyét rendezi, mely estélyre az egyesület tiszteltbeli és pártoló tagjai meghívattak. Műsor: 1. Nyitány, „Fingalbarlang“ cz. dalműböl, zenekar Mendelssohn. 2. „Isten segits“ hymnus, férfiak, zenekar kísérettel Langer Viktor. 3. „Dalünnepe“ (versenydal) férfiak Erkel Sándor. 4. „Skót népdal“ férfiak, Eyrich F. 5. „Ábránd“ kórt szóló, zenekar kísérettel Lühke. 6. „Népdalok“ férfikarra átirta

Wachauer K. 7. „Dalra magyar“ (versenydal) férfiak Erkel Sándor. Az alapszabályszert csak egyesületi tagok vehetnek részt. Miért is azok, kik az estélyen részt kívánának venni, fölkérnek, miszerint fölvetel végett a dalestély napjág a választmányal jelentkezni sziveskedjenek. Az egyesület pártoló tagjai fölkérnek, hogy a tagsági díj fizetése alkalmával kapott „bemeneti jegy“ et magukkal hozni sziveskedjenek, mely kivánatra előmutatandó. Az estély alatt az 52. sz. gyalogezred zenekara játszik. Kezdeté esti 8 órakor.

— A szombai táncestély. A jogászok táncestélye, mely a balra készülő „belépő“ lanykák „fölvételi vizsgája“ szokott lenni, igen jól sikerült. A fiatalok kitűnően mulattak. A hölgykoszorút képezték: Alföldy Irén, Angster Irma, Bábreg Aranka, Bedő Ilona, Bokor nővérek, Bodó Ika, Buday nővérek, Berecz Klótd, Czigler Emilia, Douglas nővérek, Eizer Janka, Ehn Antonia, Forray Agatha, Gosztanyi Etelek, Hitre Ika, Hoffmann nővérek, Hinka Ilona, Hoffer Melanie, Illés Mariska, Jeszenszky nővérek, Kleesch Marcsa, Kovácsis nővérek, Komáromy Ella, Lechner Tekla, Ngy Margit, Ötvös Ika, Nendvich Vilma, Pfeffer Ika, Rasky Mariska, Rác Mathild, Szegő Margit, Vary nővérek és Weidinger Ika urölgyek. Az első négyest 42 pár táncolták.

— Thea-estély. A pécsi izr. nőegylet a téli szükségleteknek szegényei részére való beszerzésére deczember hó 14-én A „gyermekkert“ helyiségekben Párkas Sándor zenekarának közreműködésével thea-estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Felmegy: 1 frt, este a pentárnál 1 frt 20 kr. Jegyek előre várthatók Alt és Böhm és Engel Lajos kereskedéseiben. Fölfizetések a jótékony czél érdekében közönséggel fogadtatnak s hirdapilag nyugtáztatnak. Az étkek és italoknak megszabott, mérsékelt áron való kiszolgáltatásáról a nőegylet gondoskodik.

— Hymen. Straicher Katinka kisaszkedő nővérét — hétfőn vezette oltárhoz Leisching Miksa, a Schaumburg-Lippe hercegi uradalnak verzei bérője.

— Felhívás! A pécsi jótékony nőegylet szent ezéja és feladata, a nyomor és inséggel sújtottak nyomozató helyzetén, pénz, élelmiszerek s egyéb házi eszközök nyújtásával enyhíteni. Minthogy azonban a segélyezendők nagy száma, s egylettünknek aránylag csekély anyagi ereje lehetetlenül teszi a segélyezést az igényeknek megfelelő módon gyakorolni; s mint-hogy a nyomorban sülindők sóhaja mind hangosabban segélyért esd: szent kötelességünk tartjuk a nemesebbül jótékony-ságot gyakorlóik áldozatkészségéhez fordulni. Teljes tisztelettel megkéröm ennélfogva a n. e. közönséget, hogy a sors illozete szegényeink között karácsonyi ajándékképz sziustandó termény, élelmiszert, ruházat, tüzelő anyag egybegyűjtéséhez hozzájárulni s bármily csekély köznyóradományát, és pedig az anyagbelleket az egylet helyiségebe (Deák és Kert-utca sarkán), mig a pénzbelieket Magyarly Róza egyleti alelnök urnöhez (Káptalan-utca 4. sz.) juttatni kegyeskedjék. Pécsett, 1889. november hó. Teljes tisztelettel Cseh Kövér Anna a pécsi nőegylet elnöke.

— Rónaky könyve. Mint már lapunkban jelezttük, Rónaky Kálmán közigazgatási gyakoruk az állategészségügyi törvényekből a népre nézve legszükségesebb tudni valót, mintegy két és 1/2 nyvi terjedelemben foglalva, sajtó alá rendezte. A közházzu mű megjelent a héten. A gyakorlatból tapasztalt szerző, a következő előszóval becsatolta közre a könyvet: „Magyarország a földművelés országa s az is marad még hosszú időn keresztül, bármilyen nagy legyen is — nagyon helyesen — a törekvés az ipar fejlesztésére. A földművelésnek pedig legfontosabb eleme az állattenyésztés, mely nélkül minden fázdos és költekezés teljesen kárba vész. Az állattenyésztés csak úgy virágozhatik, ha a gazdának az állattenyésztésre vonatkozó törekvését az államhatalom kellő intézkedésekkel támogatja, mozdítja elő. Az 1888-ik évi 7-ik törvényekkel az állategészségügyi rendezéséről szól, s földadta az állattenyésztést minden ágában elősegíteni. A czél elérésére a legtagabb körben történik — rendszeres kapcsolatban — az intézkedések végrehajtása és ellenőrzése. Így a többi között, a községi előjárásának és a népnek is sok feladatott, tudni valót tüz ki. Miután ezen törvény tárgyalásnál fogva terjedelmes s egy nem igen van módjában az egész nap munka mellett levő községi lakoságnak tanulmányozni, s kivenni belőle azt, mi őt illeti — hasznos munkát véltém teljesíteni azzal, hogy a törvényből és a kapcsolatosan kiadott miniszteri rendeletekből kivonatolva, rendszeresen összeállítottam — kérdés és felelet alakjában — azt, mit a községi előjárásának és a népnek okvetlen tudnia kell. Igaz ugyan, hogy a községekben ki lesznek hirdetve a tudnivalók, de sokkal előnyösebb, ha ezek könyv alakban is megvannak. Azon községekkel szemben, melyeknek lakói nem magyar ajkúak, vagy a melyeknek lakói között olyanok is vannak, kik nem állanak az értelem azon színvonalán, hogy olvasni tudnának, az illeto községek jegyzőinek véltém könnyebb-séget tenni azzal, hogy ök — kik különben eléggé el vannak látva munkával — készen találják azt, mit nekik a község lakossága részére hirdettetniök és magyarázniök kell. Szolgáljon e füzet a nép szükséges ismereteinek gyarapítása, s a községek és munka eselleges gyöngeségéit

azon nemese czél, melyet magam elé tűztem: az állategészségügyi rendezésének s így a nép jólétének előmozdítása! — A mű 8 fejezetből áll, u. m.: 1) a marhaléval kezeles; 2) állat-vásár; 3) a méz-szások és marbakereskedők ellenőrzése; 4) az eladásra kerülő bős ellenőrzése; 5) pasztorok és közös legelők; 6) marhajátás és szállítás; 7) az állatok betegsége és elhullása; 8) büntetés. A hasznos füzet Engel Lajos könyvnyomdájából került ki csinos kiállításban s Valentin Károly fia könyv- és zeneműkereskedő bizományaiba jeleut meg Pécsett. Egy példány ára 35 kr.

— A színházi gyűjtőkör! Az új színház alapja javára alakult végrehajto bizottság elnöke fölkéri az ivartókat, hogy a menyiben a gyűjtést a nyári időben esz-szerzéségi szempontból felfüggesztették és így be nem fejezhetők — most már lehetőleg újból megkezdeni sziveskedjenek, hogy ez év végeig okvetlenül befejezhes-sék. A gyűjtés eredményéről az új év első napjaiban tartandó bizottsági ülésen fognak az ivartók beszámolni.

— Perczel beszámolóbeszéde. Perczel Miklós országos képviselő a nemrég tartott beszámolóbeszédét lenyomatta és szétosztás végett a párt elnökségének átadta. A párt végrehajto bizottsága tudatja a választó polgárokkal, hogy ilyen nyomato példányokat Lill János és Böhm Nándor vegyes kereskedőknél kaphatnak.

— Köszönetnyilvánítás. Engel Caesarine fímei bankr neje a pécsi nőegylet szegényei részére 50 frtot adományozott; mely adományért a pécsi nőegylet köszönetet nyilvánítja.

— Fölolvasás. Egy Dezső mult vasárnap délután tartotta a nőegyleti teremben sikerültnek jelezhető fölolvását. A bajor királyi kastélyokról emlékeztet meg fölolvás, élénk színekkel ecsetelvé az azokban rejlo pompát. Fölolvasat még a párisi boulevard élet leírásával és Svajcz vadregényi helyeinek ismertetésével fejezte be, megemlékezvén egyszermind Munkácsy hazánkfiánal tett látogatásáról is. A szépszámu közönség valódi élvezettel halgatta a szépen kidolgozott és előadott fölolvását, melynek följerde az is, hogy nem a közönséges sablonszerű utleírások keretében mozgott. A fölolvást hallgatók zajosan megtapsolták. Ezután a fényképek szemlélték meg a jelenlevőket, melyeket Egy Dezső külföldi utjáról magával hozott, ezek közül különösen a bajor királyi kastélyok és egyes svajczi részletek nyerték a közönség tetszését.

— A Pécs-baranyai kertész-egylet f. hó 28-án tartott választmányi ülésében meg-ejtett fa-sorsolásnál következő tagok, u. m. Szaunter Antal, Komáromy Tivadar, Held Ferencz, Jeszenszky Ferencz, Hlatky Ede, Szandtner Antal, Klein Jakab, Irgalmas-szerzet, György Ede, Nagy Károly, Pálber Rezső, Orotközey Lajos, Angyal Pal, Grabarits Béla, Lutz István, Perczel Miklós, Zsínkö István, Szieberth Károly, Rónaky Ignác, Engel Adolf és fiai, Antal Gyula, Rihner Elek, Vörös Mihály, dr. Jobszt László, Waldtoge Károly, Nagy Gyula, dr. Visy István, Beretvács Sándor, dr. Hölbling Miksa, szent Ferencz rendű szerzet egyenkint 10—10 darab nemesített gyil művészt nyertek. Ezen egylet ezéja és hivatása a fatenyésztés és terjesztés. Tagsági díj évi 2 frt. A tagok azon előnyben részesülnek, hogy joguk van 20 darab fát 25 krjával darabját vásárolni, melyet ily arét sehol sem kapni. A tagok között évenként 300 darab fa sorsoltatik ki. Kinek fára szüksége van, nagyon jól teszi, ha tagjai sorába lép, hisz a tagsági díjat a fa vásárláson nyeri, nem is tekintve azt, hogy kisorsolás folytán 10 darab nemesített fát ingyen kap.

— Halálözás. Horváth (Kokán) József f. hó 23-án hunyt el életének 63-ik évében. Hüll hamvai 25-én tetettek örök nyugalomra. — Béke poraira!

— Játék kártyák elárusítása ipari igazolványhoz van kötve. — A ki tehát a kártya elárusítást üzletként gyakorolja, ipari-igazolvány váltására köteles. Azok, a kik kellő igazolvány alapján oly más kereskedést folytatnak, a melynek keretében a játék-kártya árusítása is beilleszthető, mint például papirkereskedők, szatócsok, vegyesáru kereskedők, — ezek kereskedésre szóló általános ipari-igazolványuk alapján minden további külön iparihatósági bejelentés, tehát külön ipari-igazolvány nélkül foglalkozhatnak játék-kártya elárusítással. Ha azonban egy teljesen elterjedt külön megnevezett árucikk elárusítására ipari-igazolványt nyert kereskedő például vásáros, divatár kereskedő stb. kívánna játék-kártya elárusításával foglalkozni, a külön ipari-igazolvány megszerzésének kötelezettsége foglalt helyet, mert az 1884. XVII. t. cz. 47. §-a értelmében egy személy többféle ipart üzhet ugyan, tartozik azonban minden iparágra nézve mindazt teljesíteni, mit a törvény az ipar megkezdésénél rendel és ennél fogva köteles az 1884. XVII. t. cz. 4-ik §-ban megállapított díjakat is lefizetni. A játék-kártya elárusítással foglalkozó dohány-tözsdek azon üzletág tekintetében teljesen az 1884. XVII. t. cz. intézkedési alá tartoznak. Ebből kifolyólag azon dohány-tözsdek, a kik különben is szatócs, vagy vegyes, vagy egyéb kereskedésre igazolványval bírnak, már ezen jogosultságuk alapján, külön ipari-igazolvány nélkül foglalkozhatnak játék-kártya elárusítással. A dohány-tözsdek eluében, a kik egyéb kereskedéssel nem fogalkoznak, ipari-igazolványval tehát nem bírnak és ennél fogva iparosoknak sem tekintetnek, — ha ezek játék-kártya elárusításával kívánának foglalkozni, ezen árucikk árusítására az 1884. XVII.

t. cz. 4-ik §-a értelmében ipari-igazolvány váltására kötelesek. Onként érteik, hogy minden egyes esetben, játék-kártya árusítással csakis annak szabad foglalkozni, a kija mellett, hogy szabályszerű ipari-igazolványval bir, a játék-kártya elárusítására az 1881. XXVII. t. cz. 11. §-a értelmében pénzügyi igazgatósági engedélyt nyert.

A gyermek legkedveltebb játéka. Ez a czime, azon előttünk levő könyvecskének, mely mindazon szülők és nevelőknek méltatását megérdemli, kik gyermekeiknek szórakoztató és egyszermind oktató játék-szeret venni óhajtanak. Számos felvilágosítószóló ábrát és számos tekintélyes együtöl ítéletet tartalmaz, melyet kivánatra bérmentve megkilt Richter F. Ad. és társa, Bécsben, I. Nibelungengasse 4.

A természet örökös körforgása, mely soha sem szünetel, s a melynek az ember, valamint minden élő alá van vetve, tünkben, különösen tavaszkor feltűnően ész-revehető. Ki ne tapasztalta volna már sajátmagán, hogy ekkor jelentkezik: a tagok lankadtsága, kedvetlenség, vértőluna láss feje s mellre, szédülési rohamok, sziv-dobogás, fejfájás stb. Ily esetekben nem tehetünk jobbat, mint ha a természetnek segédkeztünk azzal, hogy Brandt Rich. gyógyszerész svajczi labdacseit használva, testünk kizitizását eszközöljük s és által komolyabb bajoknak elejét vesszük. Brandt Rich. gyógyszerész svajczi labdac-sai gyógyszerárakba 70 kr. dobozonkint mindig kaphatók.

Irodalom. — Lárms őrmester: Válogatott hatvágásai-ra hirdet előfizetést a „Bolond Istök“ szerkesztősége. Az előfizetési felhívás azzal kezdődik, hogy: „A manlicher puska föltalálása óta, gyalogk oly kihívó stellungot tanusitanak a lovassággal szemben, hogy mi kénytelenek v itunk ennek megtorlása végett, az offensívát meg-ragadni s a huszárság gyenyeral-stabjait tanácskozássra összehívni. A stéblerek egy-hangú véleménye szerint a lovasság Lárms őrmester uram hatvágásait használja untersteilözczungnak s csak az így megerősített lovas massa folytathatja a további atakat a kellő eredményel.“ A kikelet világra szóló harcok érdekelnek, fizesse-nek a jeles könyvre elő. 1 frt. Ez üszög a „Bolond Istök“ kiadóhivatalába küldendő.

12294 szám. 1889

Arverési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város törvényhatósági bizottsága közgyűlésének f. évi 1056683 szám alatt kelt határozata alapján ezennel közhírre teszem, miként a város tulajdonába jutandó s a Deák-utczában 2 sz. alatt álló

Weidinger-féle háznak

az utca kiszélesítése folytán megmaradandó 160 □ öl telke a rajta lévő épület-részekkel s a szabályozásba eső épületrész anyagával egytt 14000 frt vételár kikialtása mellett hivatalos helyiségben (Városház II emelet 33. ajtó) folyó évi deczember hó 9-én tartandó nyilvános árverés és zárt ajánlati tárgyalás utján eladatni fog.

Miért is felhivatnak a venni szándékozók, miként a kikiáltási ár 10% százalékának megfelelő bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb f. évi deczember 8 án déli 12 óráig Pécs szab. kir. város polgármesteri hivatalnál nyújtsak be, avagy ily bánatpénzzel ellátva a szöbéli árverésen jelen-jenek meg.

A részletes feltételek és szabályozási tervrajzok nálam a délelötti hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Pécsett 1889. évi november hó 19-én.

Jilly Alajos városi tanácsos.

Hirdetmény.

Ezennel közütdomásra hozom, hogy a Nagyméltóságú Malláth család tulajdonát képező s a pécsi 1524. számú tjkvben 7247^b helyrajzi szám alatt felvett 5 kat. hold 262 □ öl nagyságú s a vasuti indulóházhoz vezető országútra dülő

rét

házhelyekre osztva szabad kézből eladatik.

A venni szándékozók a részletes eladási feltételeket alulirt megbizott-nál (király-utca 20. sz. a.) bármikor betekintheik.

Fekete Mihály, ügyvéd.

Legfinomabb bel- és külföldi szörme-árúknak dűsan fölszerelt raktára: Steiner S.-nél (Pécsett, irgalmasok-utca 1. szám. A „központi kávéház“-zal szemben.) Mérték szerénti elkészítés legújabb divat szerént. Fölvelek: szabott ár, szolid munka, az áru valódiságért jótállás. RAKTÁR: uri és női kölesű utazó bundákban.

Nyilt-tér.*) Ügyvédi iroda-megnyitás. Dr. Deutsch Antal köz és váltó ügyvéd, Pécssett, Irgalmasok utczája 2. szám alatti (Nöthig József-féle) ház első emeletén ügyvédi irodát nyitott. *) E rovatt alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ I. táplalajdosos. KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ I. lapvezér. felelős szerkesztő

Hirdetések.

A legfinomabb steier

Masanszki-alma

nagy raktáron, métermázsája 13 frttól 18 frtig nagyban és kicsiben.

WOISKI J. Pettau Pécsett, a Majláth-téren, az irgalmasok épületében.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziér meg- legben gyors gyógyulást szerzett. „A Beteg-barát“ czímű kis írtatban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, roménytelenné nevezett esetekben is, gyógyul- lás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

A pécsi nemzeti kaszinó egy-
sület helyiségében (király-utca 13.
szám) több butor-darab és egy 3
teke-asztal
folyó évi december hó 8-án
d. e. 11 órakor el fog árverez-
tetni. Az árverezendő tárgyak
napközben bármikor megtekint-
hetők.

A KI NEM TUDJA,
hogya a sok hirdettét gyógyszer közül
melyik felel meg leginkább betegsége-
nek, az kérje azonnal levelező-lapon Richter
kiadóintézetétől Lipcsében, a képekkel ellátott
„A Betegbarát” című könyveket. A hozzá
nyomatott hálaíratok bizonyítják, hogy a mű-
vesekben foglalt jó tanácsok követése által, nem
csak ezen-meg-méren sikerült a hasontalan
pénzkiadás, hanem még a **vágyva-vágyott**
gyógyulást is hamar megtalálták.
A könyv ingyen küldetik meg.

Hirdetmény.
A városhoz közel, Bálisban, egy
jó karban álló, s mintegy 250 drb
Francia barackot termő fiatal fával
és rózsával rakott szőlő és pinze —
utányos áron szabad kézből eladó.
Bővebb tudósítást nyerni Mária-
u a 23. sz. a tulajdonosnál.

Hetenként 3-szor.
Legolcsóbb
beszerzési forrás!
Mint hogy összes **liqueurejemet,**
Rum, bel és külföldi **Cognac-jaimat,** a
magas regale-adó miatt végleg elárul-
tom, az egész készlet a
lehető legolcsóbb áron
kapható.
Egyidejűleg ajánlom gazdag raktá-
mat friss különlegességekben, és a t.
buzisszonyok figyelmét fölhívom egy-
nesen Moskvából szállított valódi orosz
théamra, a legfinomabb minőségben, to-
vábbá tea-süteményeimre és összes fű-
szer-áruimra, melyek a legolcsóbban
kaphatók!
Tisztelettel
Köszl János
Pécsért, városház.
Denaturált és finom minőségű borszesz!
Olcsó, jó és megbízható!

Felhívás!
A „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet”
helybenhagyott alapszabályainak értelmében 6-tól 6 évig tartó évtár-
sulatokból alakulván, hogy a kitzűött szép ezélnak megfelelőleg szaka-
datlanul fennállhasson,
minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása
szükséges.
Mint hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább
200 törzsbetét aláírása kivánatik, annál fogva a jövő évi társulat meg-
alakulhatása végett a mai naptól kezdve, az aláírási ív a társulat helyi-
ségeiben — Pécsen, Király-utca 23. sz. alatt, az egylet saját házában
— nyitva alland.
Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni és az egylet köz-
hasznu célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisz-
telettel felhivatnak, miszerint
1890. évi január 11-ig
a kijelölt helyen 1 részlet után 1 frt beíratási díj letétele mellett a dél-
előtti hivatalos órákban jelentkezni sziveskedjenek, ahol kívánatra az
alapszabályok is megkaphatók.
Tudomásra hozatik egyntal, hogy az igazgatóság 1888. évi no-
vember hó 9-én hozott határozata folytán a társulatok törzsbetétei —
a beíratási díjon kívül — **6 évi időtartamra részletenkint járó 156 frt hely-
lyett — 138 frttal egyszerre is lefizethetők.**
Egyébiránt bármely felvilágosítással az igazgatóság mindenkor
készséggel szolgál.
Kelt Pécsen, 1889. nov. hó 15-én tartott igazgatósági ülésből.
KINDL JÓZSEF,
vezérigazgató.

Eddig még fölülmulhatlan
a **MAAGER W.-féle**
valódi tiszta
Csukamáj-olaj
MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.
Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen
emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánható, mert a leg-
tisztább, legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvény,
daganatok, kelek, bőrkütsékek, mirigyek, gyengeség stb. ellen — egy
üveg ára **1 frt** — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. sz. alatt,**
valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerártaiban.
Pécsen kapható: Spöcz István, Zsiga László, Erreth Janos és az Irgalmasok
gyógyszertárban; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Köszl János kereskedésében.

Hirdetmény.
A pécsi papnevelő intézeti uradalom tulajdonához tartozó, **Kökény,**
Kovacszena, Németszék, Egerszeg, Egyházbéreközségekben s
Vágaton létező
korcsmaépületek
f. évi december hó 21-én délelőtti 9 órakor az intézet pécsi házában megtartandó
nyilvános árverésen el fognak adni.
A vételár 10%-ja foglalólól letendő. A vételár kifizetésére nézve mélt-
ányos határidők állapíthatók meg.
Ugyanekkor lesznek az urodalomnak
egyházbéri és bodolai szántóföldei
1890. évi október hó 1-től számítható tíz évre bérbé adva.
A papnevelő intézeti uradalom kormányzója.

2232
1889. szám.
Árverési hirdetmény.
A nagyméltóságú vallás közoktatóügyi m. kir. Ministerium f. évi 40311. számú
rendelete folytán ezennel közhírré tétetik, hogy Baranyamegyében Vaiszló, Páprád,
Sámod, Hídvég és Besenye községek határában fekvő 1922 kat. hold kiter-
jedéssel bíró és a m. kir. vallás alapítvány tulajdonát képező erdei
vadászati jog
1890. évi január hó 1-től egymásután következő hat (6) évre,
a Nagyméltóságú Ministeriumnak az ajánlat tevők közti szabad választása és
jóváhagyása feuttartása mellett, — zárt ajánlati versenytárgyalás útján haszonbérbe
fog adani.
Az erre vonatkozó 50 krros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt
ajánlatok — melyekben a beígért évi haszonbér számokkal és betűkkel kiteendő, nem
különbön kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát
alá veti, — folyó évi december hó 27-én délelőtti 11 óráig a pécsvárad m.
kir. közalapítványi ker. Erdőhivatalnál nyújthatók be.
A szerződési feltételek a pécsvárad m. kir. közalap. ker. Erdőhivatalnál, val-
lamint a vaiszlói erdőgondnokságnál a hivatalos órákban bármikor betekinthetők
Kelt Pécs-váradon, 1889. november hó 25-én.
A m. kir. közalapítv. ker. Erdőhivatal.
Nyomatott Taizs József könyvnyomdájában.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegyelet”
Ó-pósta. utca. 22-ik szám
elválalja a
temetkezések rendezését
a tulajdonát képező francia minta szerinti épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas
kocsiáiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.
**Diszes ravatalozá-
sok felállítását**
minden osztályhoz.
A halottak szállítását minden
irányban.
Raktár érez- és fakoporsókból, szemfedők, sírkoszorúk, férfi- és női halottas ruhák.
A pontos kivitelért az intézet alólított tulajdonosai kezeskednek:
Hoffman Károly. **Edhoffer Ferenc.**
Hártl Ferenc. **Szigrist János.**
Kindl Ferenc. **Lauber Rezső.**
Gindl Alajos rendező.

KEPES KÁLMÁN
Üzlethelyiség-változtatás.
Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni,
hogy a Széchenyi-téren levő
divatáru üzletemet
teljesen újonan és dúsan felszerelve **Király-utca 1. szám** alá
helyeztem át.
Ez alkalommal a következő czikkeimre hívom föl a figyelmet:
flanel és kázm, legújabb ruhakelmék, különösen kész felöltők,
vásznak, asztalterítők, butorkelmék, női és férfi **kész fehér-
neműk** stb. a legnagyobb választékban.
Miként eddig, úgy ezután is fő-törökvesem lesz t. vevőimet
pontosan, jól és a legutányosabban kiszolgálmi, miért is kérem nagy-
beesü bizalmukat és megrendeléseiket továbbra is.
Tisztelettel
KEPES KÁLMÁN.

PÉCSETT.
Kapható a naplárak minden naplárarstusával.
Kiadja **ENGELTAJOS** könyvkereskedése **PÉCSETT.**
Német nyelven megjelent a **Funkfchner Bote** ezimti képes naplár.
a sásdi bíró esetenek leírása
Különbön fölhívni kell
szólag!
nekilözhetően kézikönyvül
gyakori eseten mint pl. **meghívás, kérés, kérés, sábi szétküldés,**
Czintára, körülbelül 8000 ezimti tartalom, Baranya, Tolna és Somogy megyében lakó
nagyobbrészt tisztasétek, Viharsék, orvosok, ügyvédek stb. kézből s minden házbán
számos képpel és változatos illusztrált tartalommal.
ára 40 krajczár
az 1890-ik évre
Pécs-Baranyai képes naplár

PSERHOFER J.-féle
gyógyszertár Bécsben
Singerstrasse 15. sz. „Zum gold. Reichsapfel”.
Vértisztító labdacsokek ezeltött egyetemes labdacsokek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal
megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben e
labdacsokek csodás hatásukat fényesen bizonyítják.
Évtizedek óta ezen labdacsokek általában igen el vannak terjedve, számtalanj orvos
rendeli azt, s alig akad család, melyben ezen kitűnő háziszerből ne volna egy kis részlet.
1 doboz 15 labdacsokal 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal
1 frt 5 kr., bérmentellen utánvét melletti megküldéssel 1 frt 10 kr.
A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel együtt 1 tekercs labdacso
1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs
5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)
Kéretik határozottan PSERHOFER J.-féle vértisztító labdacsokat
kérni s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden
dobozon a használati utasításban látható **PSERHOFER J.** névalárással
el legyen látva és pedig **veros** nyomásban.
Fagy-balzsam, PSERHOFER J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcsösköngés stb. ellen. 1 palacska 50 kr.
Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr.
Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 50 kr., bérmentes megküldés melletti 75 kr.
Golyva-balzsam, 1 üvegecs 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Élet-essencia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen.
Egy üvegecs 22 kr.
Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.
Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.
Tannochinin-hajkenőcs, PSERHOFER J.-től 1 legjobbn hajóvesztő szer 1 sze
lencze 2 frt.
Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult háziszer. Egy
tégely 50 krajczár, bérmentes megküldéssel 75 kr.
Egyetemes tisztító só, BULLRICH A. W.-től. Kitűnő háziszer megzavart emésztés
ellen, minden következményét ellen. Egy csomag ára 1 frt.
Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdettet bel- és külföld
gyógyászati különlegesség készítmények tartatik, a minden esetleg raktáron nem levő czikk kívánatra
pontosan s legutányosabban beszereszetik.
Postai küldemények az öszeg beküldése nagyobb megrendeléseknél utánvétel
melletti és a leggyorsabban eszközöltetnek.
A pénz előleges beküldése mellett (legzölszerűbben postautalvány mellett a viteldij sokkal
kevesebbe kerül, mint az utánvétel melletti való küldésnél.)

3
adómentes ház
Egy ház az Árpád-utca 45. szám
alatt, még 8 évig adó-
mentes **3000 frt.**
Egy ház az Indóház-utca 23. szám
alatt jól építve, szunterén-
nel és kuttal **6000 frt.**
Egy ház az Indóház-utca 25. szám
alatt jól építve, 8 lakás-
sal **10000 frt.**
Értekezhetni:
Weigang József urnál
Indóház-utca 25. sz. alatt.

NYIRBALZSAM SZAPPAN
Bergmann és társától, Drezdából.
Sajátságos összetétele által, az egyetlen
szappan, mely a bőrfoltokat, a „mitesser“-t,
szepelöt, az arcz és kéz vörösségét eltávolítja
és szép tisztá bőrszint ad.
Darabja 30—45 kr.
Kapható: **Zách Károly és Raab Gábor-
nál.**
Poloska-kiirtás.
Tigram
az egyedüli szer, melylyel poloskák
és ezek petéi végképen kiirtha-
tók. Kapható legjobbn gyógytárban,
fűszer- és vegyes-kereskedésekben.
Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.
Főraktár és képviselőség:
— Pécsen, **Lang H. és fia**
czegnél, Fő-ter.
Tigrammal nagyon könnyen le-
het tisztítani, az eredmény meglepő
s azonnal látható.
Mindem üveg Tigramhoz egy
használati utasítás és egy ecset van
csatolva.
Tigram szabaddalváltott Osztr.-Magyarországon, Francia-
országban, Németországban, Angliában, Svájcban, és
Észak-Amerikában stb. stb.